

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

12. Augustinus Angelorum perseverantiam non prædestinatam, sed præscitam tradit, eosque non gratia, sed meritis discretos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

Hoc est, cui Deus etiam tantum donum dare noluit. Causa difficultatis est: Neque enim dici potest, quemadmodum antea de hominibus lapsis ac damnatis dixerat, ideo non accepisse, quia non est discretus à massa perditionis gratia largitate. Et quare istud dici non potest? Nondum quippe erat illi in genere humano perditionis antequam peccasset, ex quo tracta est origo vitata.

Hanc igitur præclarissimam ac difficillimam questionem (in qua intelligenda, atque ut oportet penetranda, omnes penè recentiores hallucinantur, dum perseverantiam hominibus atque Angelis innocentibus, per gratiam donandam, ipsosque gratis prædestinatos aut prædestinandos fuisse contendunt) solvit divinissime profundissimeque Augustinus, dum gratiam quidem respectu utriusque status agnoscit necessariam, non tamen talem, qua Deus utrisque & integris & lapsis perseverantiam daret; sed talem per quam lapsis quidem propter fractas per concupiscentiales motus liberæ voluntatis vires, ipsum velle & perseverare largiretur, integris vero & stantibus neutrum, sed tantummodo posse perseverare si vellent; velle autem & nolle in eorum libero relinqueretur arbitrio; ita videlicet, ut si qui talis gratiæ adiutorium arripere vellent, illi, non per acceptum cælitus perseverandi donum, sed per liberam voluntatem,

quævis non sine gratia concurrente starent. Quod quomodo fieret etiam exemplo declaratum apertissimo: Sicut fecerunt Angeli sancti, qui cadentibus alijs per liberum arbitrium, per idem liberum arbitrium steterunt ipsi. Hanc differentiam utriusque gratiæ inculcat urgentissime, & identidem repetit. Ex qua, & per seipsum emicat solutio propositæ questionis, & ipsemet eam satis apertis verbis indicat; nimirum non opus fuisse, ut acciperet Adam à Deo perseverantiæ donum, sed illud fuisse in eius libero arbitrio constitutum; quia iam potens erat, ut gratia longè debiliori, non actum perseverandi, sed potestatem duntaxat perseverandi donante juvari deberet, actus autem perseverandi, seu perseverantia ab ipsa libera voluntate peteretur. Hominibus autem lapsis ipsa perseverantia propter infirmitatem damnationisque meritum in quod inciderunt, gratis donari debet. Ex quo discursu Sole meridiano clarius liquet, merita primi hominis & Angelorum, quæ in perseverantia includuntur, non fuisse specialia dona Dei, & consequenter non esse gratis à Deo prædestinata. Non enim ea se gratis daturum Angelis sanctis aut homini primo, si in veritate iterisset, sed ipsos ea facturos esse, quamvis non sine gratia sua, præcivit.

CAPUT XII.

Augustinus Angelorum perseverantiam non prædestinatam, sed præcitam tradit, eosque non gratia, sed meritis discretos.

HÆc ergo ratio cur Augustinus in universis operibus suis nusquam tradat, sanctorum Angelorum perseverantiam aut merita fuisse prædestinata, seu ipsos prædestinatos ut in bona voluntate persisterent. Sed è contrario, quia perseverare & non perseverare, in libero voluntatis arbitrio relictum fuerat; quemadmodum Angelorum deficientium calum, ita stantium quoque perseverantiam, tantummodo divinæ subiecit præscientiæ. Quo præsciendi verbo tam studiosè in utrisque & bonis & malis utitur, ut de industria tanquam isti materiæ propriissimam selegisse videatur. Ut in libro tertio de libero arbitrio: Si bonitatem conditor præbuit ad eam (creaturam) condendam, cuius prævidit futura peccata, nullo modo non præberet eam bonitatem, ut creaturam conderet, quam peccaturam non esse, hoc est, perseverantiam esse PRÆSCIVIT. Et post multa capita interjecta: Quanquam non peccavit (creatura Angelica quæ beata facta est) sicut eam non peccaturam PRÆSCIVIT DEVS. De qua creatura paulo ante capite præcedenti dixerat: Nec ideo in bonâ voluntate permanet, quia hoc accepit officium (continenâ omnia) sed

ideo accepit quoniam ab illo qui dedit, permanens PRÆVISA EST. Et inferius: Scire vellem si fieri posset, quare illa natura non peccet, quam non peccaturam, hoc est perseverantiam PRÆSCIVIT DEVS. Quam sentiendi & loquendi cautissimam circumspersionem servavit exactissime in Enchiridio ad Laurentium. Vbi cum ex professo de divina voluntate disputans assereret, omnino fieri quodcumque ipsa vellet, & statim occurreret, cur ergo primum hominem, quem bonum & rectum instituerat, non custodierit in ea salute in qua creatus fuerat; itemque, cur non eum ad meliorem immortalitatis beatitudinem transtulerit, ad quam eum condidisset & transferre velle videbatur? Vtrumque ab Adami voluntate pependisse respondet: Quapropter etiam primum hominem Deus in ea salute in qua conditus fuerat, custodire voluisset, etiam oportuno tempore post genitos filios sine interpositione mortis ad meliora perducere, ubi iam non solum peccatum non committere, sed nec voluntatem posset habere peccandi, si ad permanendum sine peccato, sicut factus erat, perpetuam voluntatem habiturum esse præcisset. Quia vero eum mala usurum libero arbitrio, hoc est, peccaturum esse præcivit, ad hoc potius præparavit voluntatem suam, ut bene

Lib. 3. de lib. arbit. c. 5.

Lib. 3. de lib. arbit. c. 12.

Idem, cap. 11.

Cap. 11.

In Enchirid. ad Laurent. cap. 104.

ipse faceret etiam de malefaciente. Et rationem istius rei eandem prorsus reddit, quam nos reddidimus; quia tunc & velle & nolle, perseverare & non perseverare, propter maximam statum istius libertatem, relictum erat in libero voluntatis arbitrio: Sic enim, inquit, oportebat

In Enchirid.
ad Laurent.
c. 105.
Ibid. c. 106.

primum hominem fieri, ut & bene velle posset & male. Nunc vero, ut statim addit, voluntas sub servitute peccati detinetur, qua fit ut bene velle non possit, sed voluntas per Christi gratiam debeat liberari & preparari. Similiter ista ratio est, cur Augustinus nunquam discretionem quæ vel in Angelis facta est, vel in hominibus innocentibus futura fuisset, gratiæ vel prædestinationi sed potius meriti tribuat, quibus videlicet ipsi seipsum, sponte sua bene vel male operando, discernent. Quod sicut ex ejus principiis jactis apertissime sequitur, ita in libris de Civitate Dei ipse non obscure propalavit, quando de hominibus jam peccato perditis dixit: Non eos iam meriti, quandoquidem universa massa tanquam in vitata radice damnata est, sed gratia discernens. Vbi duplici modo indicat, in statu innocentie fuisse meriti discernendos, tum ex eo quod dicat, non eos iam discernens, tum quia causam affert, quia massa videlicet damnatione vitata est, hoc ipso nimirum palam indicans, olim cum esset massa integerima, non opus fuisse ut eos gratia discerneret, qui propriis meritis, hoc est, propria voluntate & libertate, quamvis non sine gratia, discerni potuissent. Nam inde fuit, quod locum illum Apostolicum: *Quis enim se dis-*

Lib. 14. de
Civ. c. 26.

cernit? nunquam nisi de hominibus lapsis, de quibus & Apostolus intellexit, intelligat.

Et sane cum Augustinus tam sollicitè tractat, adiutorium primi hominis & Angelorum non fuisse tale quæ fieret ut perseverarent, sed tantummodo sine quo perseverare non possent, hoc est, non fuisse tale quo Deus Angelis aut hominibus velle & perseverare donaret, sed tale quo velle & perseverare in eorum proprio relinqueretur arbitrio, ut sua sibi ipsi voluntate, quamvis non sine adiutorio, velle & perseverare donarent; impossibile profecto est, etiam solo naturali lumine rem istam metiendo, ut per ipsum adiutorium gratiæ discernentur. Nam usque ad ipsum nutum voluntatis accedentem, nulla adhuc discretio est, sed omnes in hæsitando pares: ipsum vero nutum voluntatis quo discretio fit, non tribuit, aut facit adiutorium, quia non est tale, quo fiat ut velint, seu, quo Deus donat ut velint, sed tantummodo, sine quo non velint, aut velle non possint. Ergo ex ipsa natura talis adiutorij, implicat contradictionem, ut adiutorium istud unquam eam discretionem afferat. Nam afferre discretionem non est aliud, quam efficere ut velint; istud autem adiutorio Angelico & primi status ex diametro adversatur. Est enim ipsissima natura adiutorij status lapsi; per quod ideo nunc discrevit hominem ab homine Deus, quia per illud operatur ac donat ut velint. Necesse est igitur ut Angeli sancti non gratia adiutorio, sed meritis suis, seu propria voluntate discreti sint.

CAPVT XIII.

Angeli ad gloriam electi sunt, non electione gratiæ, sed meritum.

QVOD si electio seu prædestinatio gratiæ non habuit in Angelis locum comparatione perseverantia, respectu gloriæ multo minus. Gloria enim proprie in ipsis fuit merces meriti, quo in veritate steterunt. Si ergo meritum non fuit ipsis specialis gratiæ donum, nec merces meriti esse potest. Nam in ipsa etiam ratione mercedis quædam oppositio includitur ad gratuitum donum. Vnde Apostolus de electione gratiæ, vi cuius sit gratuitum donum: *Quod*

1. de Cor.
c. 7.

1. de grat.
c. 10. art.
1. 2.

si gratia, iam non ex operibus, alioquin gratia iam non est gratia. Merces ergo operum, hoc ipso quo debetur operibus, non potest esse gratia, nisi opus cui merces debetur ipsum sit gratia, juxta quod Augustinus dicit: *Electi sunt per electionem gratiæ, non præcedentium meritum, quæ gratia est illis omne meritum.* Nam ista sola consideratione dictum ab Apostolo vult Augustinus respectu lapsorum hominum: *Gratia*

Dei vita æterna, quia videlicet vita bona, cui redditur, nihil aliud est nisi Dei gratia. Ex hoc ergo principio concludit hoc ipsum Augusti-

anus, de quo satagimus: præmium scilicet per-

manationis, id est, (non posse servire peccato) quod in vita æterna datur, non fuisse sanctis Angelis, nec Adamo, si peccasset, futurum gratiæ donum, sed meriti mercedem, quamvis nunc è contrario, lapsis sit gratuitum gratiæ beneficium: *Quid erit autem liberius*

libero arbitrio, quando non poterit servire peccato, & gratia. 11.

quæ futura erat & homini, sicut facta est Angelis sanctis merces meriti. Nunc autem per peccatum per-

ditio bono merito, hoc est, potestate habendi meritum per liberum arbitrium, non sine gratia ut explicatum est, in his qui liberantur factum est donum gratiæ, quæ merces meriti futura erat. Hoc est, gloria nunc est homini donum gratiæ, quia meritum cui redditur, donum gratiæ est. Tunc autem gloria non erat futura donum gratiæ, sed, quamvis non absque gratia, humanæ libertatis officium. De qua natura mercedis, & quod præmium non esset Angelis specialis gratiæ donum, plura diximus, cura de meritis primi hominis ageremus.

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

Ex his ergo conficitur quod præcedimus:

R 14

gloria

Vid. lat. lib.
de stat. primi
hom. c. 16.